

De vraag naar biologische producten stimuleren is het belangrijkste doel van de vakgroep Biologische Landbouw van LTO. Voorzitter Huib Bor vindt ook dat de sector zich meer moet profileren. 'We moeten waarmaken wat de consument van ons verwacht.'

Het is nog maar eind maart wanneer melkveehouder Huib Bor de staldeur opendoet en de vijftig melkkoeien naar buitensnellen, de lentezon in. 'Gedurende de vorstperiode gingen ze er ook al een paar uur uit. Even de benen strekken, even een frisse neus halen', legt de 44-jarige Bor uit. Huib Bor boert biologisch dynamisch in het plaatsje Noordeloos en is voorzitter van de vakgroep Biologische Landbouw van LTO en Biologica sinds de oprichting in 2001. Regelmatig treedt hij op als woordvoerder wanneer het gaat over het beleid van de biologische landbouw in Nederland.

Op het eigen bedrijf heeft Bor het doel de kringloop van voer, melk en mest steeds verder te sluiten. De veestapel krijgt met een belangrijk deel Jerseybloed gemiddeld 500 kg krachtvoer per jaar. Bor heeft er zichtbaar plezier in de grenzen van biologische landbouw te verkennen. 'Boeren wordt steeds leuker.'

Wat zijn de voornaamste activiteiten van de vakgroep Biologische Landbouw?

'We behartigen de belangen van de biologische landbouw. Niet alleen voor de melkveehouderij, maar ook voor de biologische akkerbouw en intensieve veehouderij proberen we door de krachten te bundelen meer voor elkaar te krijgen. Ons belangrijkste doel is het stimuleren van de vraag naar biologische producten. Daarnaast zetten we ons in om waar te maken wat de consument van biologische landbouw verwacht. Waaraan denkt de consument wanneer hij biologische producten aanschaft? Wanneer hij een pak melk koopt heeft hij het beeld voor zich van een koe met hoorns die in de wei loopt en melk die zonder

kunstgrepen is geproduceerd. Maar maken we dat beeld ook waar? Wat stelt de biologische sector voor wanneer we de kringloop van voer, melk en mest niet voor honderd procent gesloten kunnen houden? Tien procent van het voer op biologische bedrijven mag nu nog gangbaar worden geproduceerd. Om het tekort aan biologische mest op te vullen mag er nog een deel gangbare mest worden gebruikt. Met dat soort gegevens maken we ons als sector niet geloofwaardig richting de consument.'

Zitten de biologische boeren wel te wachten op strengere normen?

'Ik bedoel niet meteen strengere normen en zwaardere eisen, maar wel minder ontzorgingsmaatregelen. Dat kan natuurlijk niet van de ene op de andere dag. Het is een goede zaak dat in 2004 al het uitgangsmateriaal, het zaaizaad, biologisch moet zijn en in 2005 al het voer. Misschien worden de regels nog wel scherper wanneer er verplicht wordt dat een belangrijk deel van het voer op het eigen bedrijf moet zijn verbouwd. Daarmee krijg je de kringloop per bedrijf meer gesloten.'

'Je moet daar produceren waar het voer is. Ik zeg niet dat er bedrijven in Nederland moeten verdwijnen, maar ze zullen wel moeten extensiveren, minder dieren per hectare houden. Ik erger me altijd groen en geel wanneer ik weer een uitspraak lees dat agrarische bedrijven moeten groeien, meer melk per hectare moeten leveren om te overleven in de toekomst.'

Er is toch een bepaalde omvang noodzakelijk voor een inkomen?

'We moeten inzien dat er een tweedeling ontstaat in Nederland. Een groep die pro-

duceert voor de regionale markt en het eigen product tot grote waarde brengt en een beperkte groep die zich richt op de wereldmarkt.'

'Een regionaal product zal minimaal biologisch moeten zijn. De burger moet betalen voor het feit dat hij iedere dag die koe in het landschap ziet lopen. Ik weet ook wel dat de huidige biologische markt stagneert. Nederlanders zijn echte prijsskopers en dat zie je meteen wanneer de economie wat onder druk komt te staan. Daarom moet je de biologische prijzen gekoppeld houden aan de gangbare producten, anders prijs je jezelf uit de markt. Dat zie je nu met varkensvlees, waar de prijzen ont koppeld zijn. Het prijsverschil tussen gangbaar en biologisch vlees is nu zo groot geworden, dat de afzet stagneert.'

Klopt het dat die meerprijs voor biologische melk momenteel bij Hooidammerkaas niet wordt uitgekeerd maar gebruikt wordt om het overschot aan biologische zuivel weg te werken?

'In Duitsland wordt er daardoor inderdaad nu gestunt op de biologische kaasmarkt met Nederlandse kaas. Dat is een kwalijke zaak, het ontwricht de markt. Het is niet direct een zaak voor onze vakgroep, eerst moet de overkoepelende organisatie voor biologische zuivel Natuurweide daaraan werken. Wanneer we als bemiddelaar op moeten treden, dan zullen we dat doen. Maar het is natuurlijk niet goed dat op deze wijze met eigen boerengeld de markt verstoord wordt.'

De vakgroep Biologische Landbouw stelt zich hard op tegen genetisch gemodificeerde producten. Valt die ontwikkeling nog wel te stoppen?

'Nederland wil graag GGO-vrij blijven. De vakgroep Melkveehouderij van LTO is nu aan het rekenen wat de economische gevolgen zijn wanneer ook de gangbare landbouw GGO-vrij blijft. In de gangbare landbouw komt indirect al GGO-soja ons land binnen. Maar de biologische markt vraagt om een schoon product. Genen gaan aan de wandel, dat proces houdt je

niet tegen. Zolang er geen goede aansprakelijkheid is geregeld voor de gevolgen van uitkruisen blijven we bezwaar aantekenen zoals de vakgroep heeft gedaan tegen de aardappelproeven van Avebe. Daarmee proberen we het thema ook goed onder de aandacht te brengen bij de politiek en in Brussel.'

In Brussel zijn de hervormingsplannen voor de landbouw een punt van discussie. Wat zijn de gevolgen voor de biologische sector?

'De plannen zullen voor onze sector net zo negatief zijn als voor de gangbare. Misschien voldoet de biologische landbouw wel eerder aan een aantal eisen, zoals veedichtheid. Kijken we naar de Nederlandse politiek dan merken we dat het ministerie van LNV de biologische landbouw veel te veel bekijkt door een gangbare bril. De eerste reactie van LNV op de plannen van de Duitse landbouwminister Kunast over meer biologische landbouw was: 'Dat lukt haar nooit.' Kijk, met zo'n houding kom je natuurlijk niet veel verder.'

'Zelf zullen we harder moeten werken

We moeten waarmaken wat de consument van ons verwacht

aan meer profilering. Geen stieren gebruiken die verwekt werden via embryotransplantatie, de discussie oproepen of we nog wel KI willen toepassen en het verbod op het ont-hoornen. De consument heeft een beeld van biologische landbouw, dat moeten we waarmaken. Biologisch is gewoon zo natuurlijk mogelijk.'

Jaap van der Knaap

Voorzitter vakgroep Biologische Landbouw Huib Bor: 'Een regionaal product moet minimaal biologisch zijn'

Zo natuurlijk mogelijk